

Uitvoerig worden de theorieën over de verklaring van deze verschijnselen medegedeeld. De aanvallen worden meestal opgewekt door een kramp der kleine darmvaten en een daarmee samenhangende bloedsdrukverhooging (vaatcrisis). De zetel der pijnen is waarschijnlijk de sympathicus, waarvan de grensstrengen in de meeste gevallen excessief drukpijnlijk zijn, en de mesenteriale zenuwvlechten. Behalve anatomische afwijkingen aan de vaten kunnen ook functioneële stoornissen (nicotine en andere vergiften) zulke krampe aanvallen verwekken. Zij zijn dikwijls moeilijk goed te diagnosticeeren, PERUTZ bespreekt de differentiëele diagnostiek tegenover andere dergelijke krampe aanvallen. Het belangrijkste hulpmiddel hierbij is de gunstige invloed van het gebruik van middelen, die op de vaten werken, in de eerste plaats diuretine (langen tijd 2—3 gram daags). Ook werken gunstig jodiumzouten, rhodanatrium, natr. nitrosum, nitroglycerine, plaatselijke onttrekking van bloed enz.

P. S.

INGEZONDEN.

DE HERZIENING VAN HET HUISHOUELIJK REGLEMENT DER MAATSCHAPPIJ.

De commissie tot herziening van het huishoudelijk reglement heeft in korten tijd een flink stuk werk verricht. Wel zijn er sporen van overhaasting bemerkbaar, wel zullen kleine verbeteringen, aanvullingen en weglatingen noodig blijken, maar al die kleinigheden samen, die zoo gemakkelijk verholpen kunnen worden, nemen niets weg van de verdiensten van het ontwerp als geheel.

En toch, hoeveel lof het werk van de commissie afdwingt, ik geloof niet, dat het ontwerp huishoudelijk reglement aannemelijk is zonder twee principiële wijzigingen.

In de eerste plaats behoort het militarisme, dat de commissie voorstaat, met de meeste beslistheid te worden afgewezen.

In de tweede plaats behoort voldaan te worden aan den ethischen eisch van een onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak.

Tegenover collega DORNSEIFFEN (*Tijdschrift*, blz. 1420), die zich ergert aan het schrikjagend ontwerp, merkt prof. BURGER op (*Tijdschrift*, blz. 1429), dat veranderingen, die groote beginselen raken, niet worden voorgesteld, dat het stelsel van toezicht, tucht en straf in wezen niet is veranderd en dat daarom de kritiek van collega DORNSEIFFEN hors de saison is.

Hoe ongaarne ik het met prof. BURGER oneens ben, toch geloof ik, dat hij in deze slechts ten deele gelijk heeft.

Het is waar, dat aan het stelsel van bindende besluiten en aan de beginselen der nieuwe organisatie in wezen niets wordt veranderd, maar even waar is het, dat wij tot nu toe van een stelsel van krijgstuicht verschoond zijn gebleven, dat, eerst nu, door een commissie, die uit vijf der voortreffelijkste leden onzer Maatschappij is samengesteld, als een quasi noodzakelijkheid wordt aanbevolen.

De militaire neigingen van de commissie blijken duidelijk uit art. 4, waarbij de geheele Maatschappij in evenveel rangen, als er in het leger zijn, wordt afgedeeld en waarbij een lagere in rang verplicht wordt alle door een hooger

in rang verlangde inlichtingen te geven en alle opdrachten (bevelen) te volvoeren.

Art. 16 van de Duitsche Krijgsartikelen luidt: „Der Gemeine muss jedem Offizier und Unteroffizier, und der Unteroffizier jedem Offizier Achtung und Gehorsam beweisen und ihren Befehlen pünktlich Folge leisten”.

De toelichting tot dit krijgsartikel vermeldt: „Befehle müssen freudig ausgeführt werden” en ik erken, dat de commissie die genoeglijkheid in de lagere rangen niet eischt. Ook stemt het tot eenige dankbaarheid dat de begroeting van personen van verschillenden rang niet wordt gereguleerd. Maar tegenover deze voordeelen staat ongelukkig het nadeel, dat de straf op ongehoorzaamheid uitermate streng is. Volgens art. 155 kan het hoofdbestuur bij de geringste ongehoorzaamheid of nalatigheid de doodstraf toepassen. Hoeveel kalmer, milder en zachtaardiger, hoeveel gematigder en bezadigder is de Duitsche krijgswet! Volgens krijgsartikel 19 kan de doodstraf alleen worden toegepast voor de allereergste gevallen van ongehoorzaamheid in den werkelijken oorlog begaan. Gewoonlijk bekoopt men in het Duitsche leger de ongehoorzaamheid slechts met enkele dagen arrest.

Een kritiek over dat voorgestelde art. 4 zou een brochure kunnen vullen, doch ik wensch mij tot een enkele overweging te bepalen.

Boven elken afdeulingsraad staan hooger in rang 58 afdeulingsbesturen, 58 afdeelingen, 9 gewestelijke raden, ongeveer 8 commissiën, 1 centrale commissie, 1 hoofdbestuur en 1 algemeene vergadering, zoodat één-honderdzes-en-dertig organen het recht zouden krijgen elken afdeulingsraad inlichtingen te vragen over elk behandeld geschil en zelfs aan dien afdeulingsraad de opdracht zouden kunnen geven een reeds afgedane zaak te heropenen en haar zus en zoo te berechten. Welk een regeling

En waar blijft in zulke gevallen het juiste beginsel der verplichte geheimhouding, voorgeschreven bij art. 129?

Maar zelfs indien alleen aan het hoofdbestuur de macht werd verleend zich te bemoeien met de beslechting van geschillen en de berechting van aanklachten, ook dan komt men tot onhoudbare toestanden.

Een hoofdbestuur, dat niet zelf het onderzoek leidt en bijwoont, heeft steeds zijn kennis van geschillen uit de tweede hand. Moet dan het hoofdbestuur met zijn geheel onvoldoende tweedehandskennis het recht krijgen het een en ander aan een afdeulingsraad voor te schrijven? Natuurlijk niet. Het orgaan, dat geschillen beslecht en recht spreekt, mag zelfs niet gedwongen worden tot het geven van inlichtingen, die het niet oorbaar acht mede te deelen. Een college, waaraan rechtspraak wordt toevertrouwd, moet geheel onafhankelijk zijn van welken invloed ook en vooral van den invloed, dien „hoogeren in rang” zouden kunnen uitoefenen.

Niet minder, dan uit art. 4, blijken de militaire neigingen van de commissie uit art. 155. In dat artikel wordt het militarisme zelfs immoreel. Immers het moet wel eens voorkomen, dat het hoofdbestuur bevelen geeft, die zeer te recht niet worden opgevolgd en misschien niet eens voor uitvoering vatbaar zijn. Doch zelfs al was het hoofdbestuur onfeilbaar, dan mag het toch niet rechter zijn in eigen zaak.

Gaan wij nu nog even na, hoe de commissie haar militarisme van de art. 4 en 155 verdedigt.

De commissie zegt: „Eigenmachtig optreden en verzet tegen het zelfgekozen rechtmatig gezag moet in een goed geordend lichaam onmogelijk zijn”.

Deze zinsnede klinkt mooi, maar beteekent niets. Als men met geen onfeilbaar gezag te doen heeft, zal verzet soms wel plicht zijn. Maar daarvan afgezien, het meest schrikbaanjanende reglement kan nooit elk eigenmachtig optreden voorkomen, evenmin als het meest schrikbaanjanende Wetboek van Strafrecht in staat zou zijn om in een goed geordenden staat alle misdaad tot een onmogelijkheid te maken.

De commissie zegt: „Voor een degelijke en krachtige organisatie van onze Maatschappij is het noodig, dat ieder van haar leden en van haar organen nauwkeurig zijn plicht kenne, en dat niemand zich daaraan kunne onttrekken, zonder zich aanstonds bloot te stellen aan correctie en straf”.

Laten wij eens aannemen, dat deze overweging van de commissie in hoofdzaak juist is, dan had de commissie er voor moeten zorgen, dat er een onafhankelijk en onpartijdig orgaan was, dat uitmaakt, of iemand zich al of niet aan zijn plicht heeft onttrokken. De afhankelijke afdeulingsraad en gewestelijke raad en het vaak als partij handelende hoofdbestuur zijn op de wijze, zooals door de commissie wordt voorgesteld, voor die taak ten eenenmale ongeschikt.

Bovendien kan echter uit de juistheid van de genoemde overweging waarlijk niet volgen, dat plichtverzuim niet veel beter hersteld en desnoods gestraft kan worden, dan door het militarisme van de artikelen 4 en 155.

De Haagsche afdeeling heeft o. m. een betere regeling beproefd door een stel principiële amendementen bij de algemeene vergadering in te dienen.

Indien deze amendementen worden aangenomen,

wordt 1°. het hoofdbestuur ontheven van alles wat men onder rechtspraak kan verstaan (het kan zich dan uitsluitend wijden aan zijn bestuurstaak, die toch reeds zoo moeilijk en omvangrijk is);

wordt 2°. een geheel onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak mogelijk gemaakt;

worden 3°. de gewestelijke raden vereenvoudigd (en goedkooper);

worden 4°. de vier instanties van rechtspraak in de meeste gevallen tot het zeer voldoende aantal van 3 instanties (soms tot 2) herleid;

kan 5°. het hoofdbestuur doorgaan, zooals steeds de gewoonte is, of moest zijn geweest, met inlichtingen te verzoeken en beleefde opdrachten te geven;

kan 6°. het hoofdbestuur recht krijgen tegenover onwillige organen.

En, wat misschien het meest van alles waard is, als de Haagsche amendementen worden aangenomen, blijft onze Maatschappij van het militarisme verschoond!

Den Haag, 15 Juni 1907.

B. A. P. VAN DAM.

GOEDKEURING VAN DE ZIEKENFONDSREGLEMENTEN DOOR DE AFDEELING OF DOOR DEN AFDEELINGSRAAD?

De centrale commissie van advies in zake beroepsbelangen heeft in haar laatste verslag een zeer groote ruimte afgestaan aan een uiteenzetting der motieven, die haar geleid hebben tot haar adviezen over het nemen van bindende besluiten in zake nieuw op te richten of in te voeren ziekenfondsen.

De organen der maatschappij, die, wat de wijze van goedkeuring van de